

RAAP-RAPPORT 5095

Plangebied Grotestraat 91 te Goor

Gemeente Hof van Twente

Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en
inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Plangebied Grotestraat 91 te Goor, gemeente Hof van Twente; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkenkend booronderzoek)

Versie: 09-04-2021

Auteur: E.M. Witmer, MA

Projectcode: HTGG

Bestandsnaam: RAAPrap_5095_HTGG_20210409

Autorisatie: drs. H.B.G. Scholte Lubberink

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuvenveldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-491 500

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2021

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Er is geen verklaring ontvangen van het bevoegd gezag omtrent goed- of afkeuring van het rapport.

Samenvatting

In opdracht van Ad Fontem ruimtelijk advies heeft RAAP in maart en april 2021 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkenkend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Grotestraat 91 te Goor (gemeente Hof van Twente). De opdrachtgever is voornemens om garageboxen te slopen ten behoeve van woningbouw.

Het onderzoek vond plaats in het kader van een omgevingsvergunning. Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Op basis van het bureauonderzoek kunnen in het plangebied archeologische resten worden verwacht met een datering vanaf het laat-paleolithicum tot en met de nieuwe tijd, met name voor vindplaatsen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd, gezien de ligging direct achter lintbebouwing tussen de twee historische kernen van Goor.

De bodemopbouw bestaat uit bestrating/puinverharding met daaronder een vlijlaag of rommelig pakket tot circa 50 cm –mv; daaronder ligt een matig humeus (bouwland)dek op beekafzettingen (circa 90 cm –mv) op dekzand. In het humeuze dek zijn archeologische indicatoren aangetroffen, waaronder twee stuks kogelpot uit de late middeleeuwen. Mogelijk is in de zuidwesthoek op circa 90 cm –mv asbest aangetroffen. Op basis van het booronderzoek zijn in het plangebied geen aanwijzingen voor omvangrijke, diepe bodemverstoringen waargenomen. Gezien de ligging direct achter historische bebouwing, is er een reële kans op de aanwezigheid van archeologische waarden.

Om de gespecificeerde verwachting te toetsen, wordt vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (met eventuele doorstart naar opgraving). Voor de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek dient een Programma van Eisen (PvE) ter beoordeling aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd. Dit advies geldt voor het gehele plangebied.

N.B.: bij een eventueel vervolgonderzoek dient rekening te worden gehouden met de kans op het aantreffen van asbest, zoals aangegeven door Stevelink (2021) en rond boring 2 van onderhavig onderzoek.

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Hof van Twente, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud.....	4
1 Inleiding	5
1.1 Kader	5
1.2 Administratieve gegevens	7
1.3 Doel- en vraagstelling	7
2 Bureauonderzoek	9
2.1 Methode	9
2.2 Aardkundige situatie	9
2.3 Archeologische gegevens	14
2.4 Historische situatie	19
2.5 Huidige situatie	22
2.6 Toekomstige situatie	23
2.7 Gespecificeerde archeologische verwachting	24
3 Veldonderzoek	27
3.1 Methode	27
3.2 Resultaten	28
3.3 Archeologische relevantie	30
4 Conclusies en advies	31
4.1 Conclusie	31
4.2 Advies	31
4.3 Tot slot	31
Literatuur	32
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen	33

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van Ad Fontem ruimtelijk advies heeft RAAP in maart en april 2021 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkenkend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Grotestraat 91 te Goor in de gemeente Hof van Twente (figuur 1). De opdrachtgever is voornemens om garageboxen te slopen ten behoeve van woningbouw. Het onderzoek vond plaats in het kader van een omgevingsvergunning.

Juridisch en beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Hof van Twente ligt de noordelijke helft van het plangebied binnen een archeologisch monument van archeologische waarde (AMK-terrein, nr. 13972). De zuidelijke helft valt in een zone met middelhoge archeologische verwachting. Het beleid voor het archeologisch monument schrijft voor dat er bij bodemingrepen groter dan 50 m² en dieper dan 40 cm -mv archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd. De zuidelijke helft van het plangebied valt volgens de gemeentelijke beleidsadvieskaart in een zone met een middelhoge verwachting met een vrijstellingsgrens tot 500 m² en 40 cm -mv. Volgens het bestemmingsplan Goor¹ is voor het gehele plangebied archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen groter dan 50 m² en >40 cm -mv.

De omvang van de bodemingrepen bedraagt minimaal 570 m² en de diepte van de ingrepen bedraagt naar verwachting 80 cm -mv. De ingrepen zijn daarmee groter dan de vrijstellingsgrens. Een archeologische onderbouwing met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden is daarom verplicht conform het vigerend beleid.

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

¹ NL.IMRO.1735.GOOR-VS10; vastgesteld op 30 oktober 2018.

Figuur 1. Aanduiding plangebied (bij de rode pijl). Inzet: ligging in Nederland (ster).

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)
Opdrachtgever	Ad Fontem ruimtelijk advies
Bevoegde overheid	Gemeente Hof van Twente
Plaats	Goor
Gemeente	Hof van Twente
Provincie	Overijssel
Centrumcoördinaten (X/Y)	236.950 / 472.235
Toponiem	Grotestraat 91-93
Kadastrale gegevens	Gem. Goor, sectie C, perceelnrs. 6667 en 6431
Oppervlakte plangebied	1.440 m ²
Afbakening onderzoeksgebied	Tijdens onderhavig onderzoek is het plangebied inclusief een zone van 500 m rondom het plangebied onderzocht.
Onderzoeksperiode	Maart 2021
Uitvoerder	RAAP Oost
Projectleider	E.M. Witmer, MA
Projectmedewerkers	N.v.t.
RAAP-projectcode	HTGG
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer	4992771100
Beheer en plaats documentatie	RAAP regio Oost te Zutphen en op termijn het provinciaal Depot, ARCHIS en E-Depot.

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Doel- en vraagstelling

De doelstelling van het archeologisch vooronderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein, dan wel de archeologische vindplaats. Daartoe wordt informatie verzameld over bekende en verwachte archeologische resten teneinde een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Hiertoe is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd die in de lopende tekst zullen worden beantwoord:

- Hoe ziet de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Welke gegevens met betrekking tot archeologische complexen in en rond het plangebied zijn reeds bekend?
- Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?
- Wat is de gespecificeerde verwachting ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied? En wat zijn hiervan de prospectiekenmerken?
- Komt de geo(morfo)logische en/of bodemkundige opbouw in het plangebied overeen met hetgeen op basis van het bureauonderzoek verwacht werd?

- Dient op basis van de resultaten van het veldonderzoek de gespecificeerde archeologische verwachting te worden bijgesteld?
- Waar en op welke diepte bevinden zich de archeologisch interessante lagen?
- Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig (intact) dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is?
- Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?
- Kan het archeologisch relevante niveau gewaardeerd worden? Zo ja, wat is de waardering en zo nee, welke informatie is nodig om tot een waardering te komen?

Algemeen

- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
- Op welke wijze kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?
- Met de inzet van welke zoekmethoden kunnen de verwachte archeologische resten systematisch opgespoord worden (zoeksleuven, booronderzoek, veldkartering, geofysisch etc.)?

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek dient ervoor om – op basis van verschillende bronnen – inzicht te krijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en de sporen die het menselijk gebruik in de loop van de tijd heeft achtergelaten. Met behulp van deze gegevens wordt een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld.

Naast de conform de KNA verplichte bronnen is door de gebiedsexperts van RAAP een beredeneerde keuze gemaakt uit betrouwbare bronnen die voor de archeologische verwachting relevante informatie bevatten (zie bijlage 2 voor de motivering). Daarvoor is gebruik gemaakt van de landelijk en voor RAAP digitaal beschikbare archieven. Voor de beschrijving van de historische situatie is gebruik gemaakt van hiervoor relevante informatiedragers. Voor de actuele metadata van de verzamelde gegevens (gemeente, plaats, etc.) wordt verwezen naar het van toepassing zijnde data-archief.

2.2 Aardkundige situatie

Gedurende de voorlaatste ijstijd (Saalien, circa 370.000-130.000 BP) raakte het grondgebied van de huidige gemeente Hof van Twente bedekt onder een dik pakket landijs. Met de uitbreiding van het landijs werden oudere afzettingen opgestuwd tot stuwwallen, zoals de Markelose Berg en de Herikerberg westelijk van Goor. Goor daarentegen bevindt zich juist in een laagte. Het keileem dat onder het schuivende landijs ontstond, is in de lager gelegen terreindelen op een geringe diepte beneden het maaiveld aanwezig en kan derhalve ook in Goor worden verwacht. Keileem is slecht ondoorlatend, waardoor bovenliggend (grond)water vastgehouden wordt.

Aan het begin van de warmere periode die op de voorlaatste ijstijd volgde (Eemien, circa 130.000-115.000 BP), ontstonden smeltwaterstromen waarbij sediment werd getransporteerd naar lager gelegen delen van het landschap. Later groeide daar veen onder natte omstandigheden. In de laatste ijstijd (Weichselien, circa 115.000-11.700 BP) bereikte het landijs Nederland niet. Wel was de ondergrond wel permanent bevroren, waardoor sneeuwsmeltwater en regenwater enkel oppervlakkig kon afstromen. Daardoor ontstond gedurende het Midden-Weichselien een stelsel van beken en riviertjes, waarin fluvioperiglaciale afzettingen werden afgezet, bestaande uit fijn tot grof zand, grind en leemlagen en met veenbandjes. Onder deze koude omstandigheden was er nauwelijks vegetatie, waardoor de wind het blootliggende zand kon verstuiven. Zo werd, over de fluvioperiglaciale smeltwaterafzettingen, een dikke deken van dekzand afgezet. Ter plaatse van het plangebied is een gordeldekzandrug gekarteerd die langs oudere hoogtes is gevormd (Koomen & Maas, 2004).

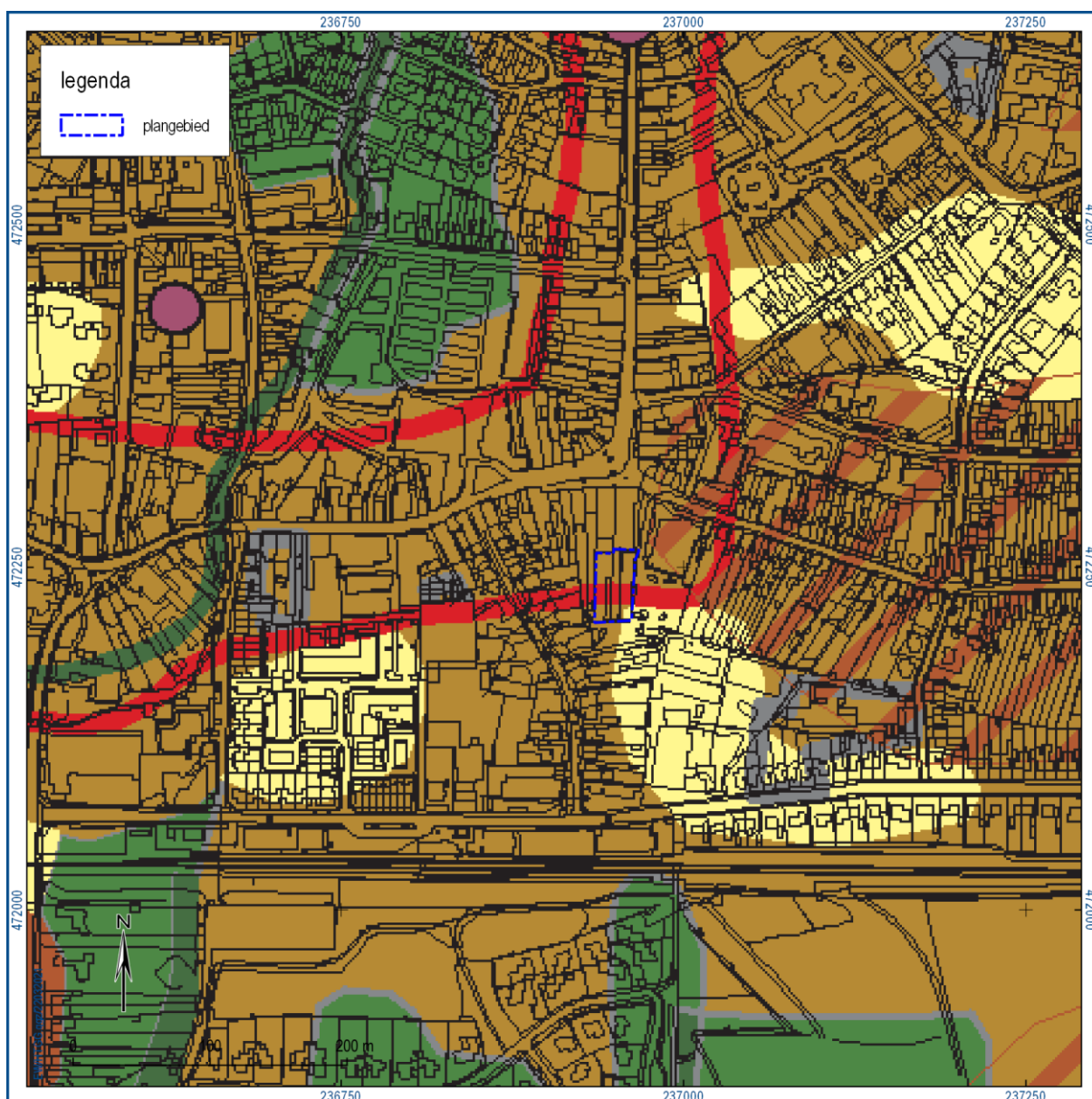
In het Holocene (vanaf circa 11.700 jaar BP – heden) steeg de gemiddelde temperatuur, ontdooide de permafrost en stegen de zee- en grondwaterspiegel. Vanwege de keileem in de ondergrond en de dekzandruggen in de omgeving, konden regen- en (sneeuw)smeltwater niet goed in de ondergrond wegzakken. Zodoende groeit er sinds het begin van het Holocene veen in het dal van de Regge. Het veen breidde zich vanuit depressies naar omliggende gebieden uit. Met het graven en rechtekken van onder andere de Regge, verbeterde de afwatering van het gebied.

In het plangebied wordt op basis van de gemeentelijke archeolandschappelijke eenhedenkaart (Boshoven e.a., 2009) geen plaggendek verwacht. Het noordelijk deel beslaat een gordeldekzandrug; de zuidelijke helft ligt ter plaatse van een dekzandvlakte. Op basis van boringen van het DINO-loket wordt tot circa 80 cm –mv dekzand verwacht (fijn zand), met daaronder grovere fluvioperiglaciale afzettingen. In een DINO-boring (B34B1170) 135 m zuidwestelijk van onderhavig plangebied is op 250 cm –mv keileem aangetroffen. In een DINO-boring (B34B1031) circa 90 m –mv is binnen 4 m –mv geen keileem aanwezig; wel werd er op 190 cm –mv een dunne veenlaag waargenomen in de fluvioperiglaciale afzettingen, waarmee deze vermoedelijk zal dateren uit het Weichselien.

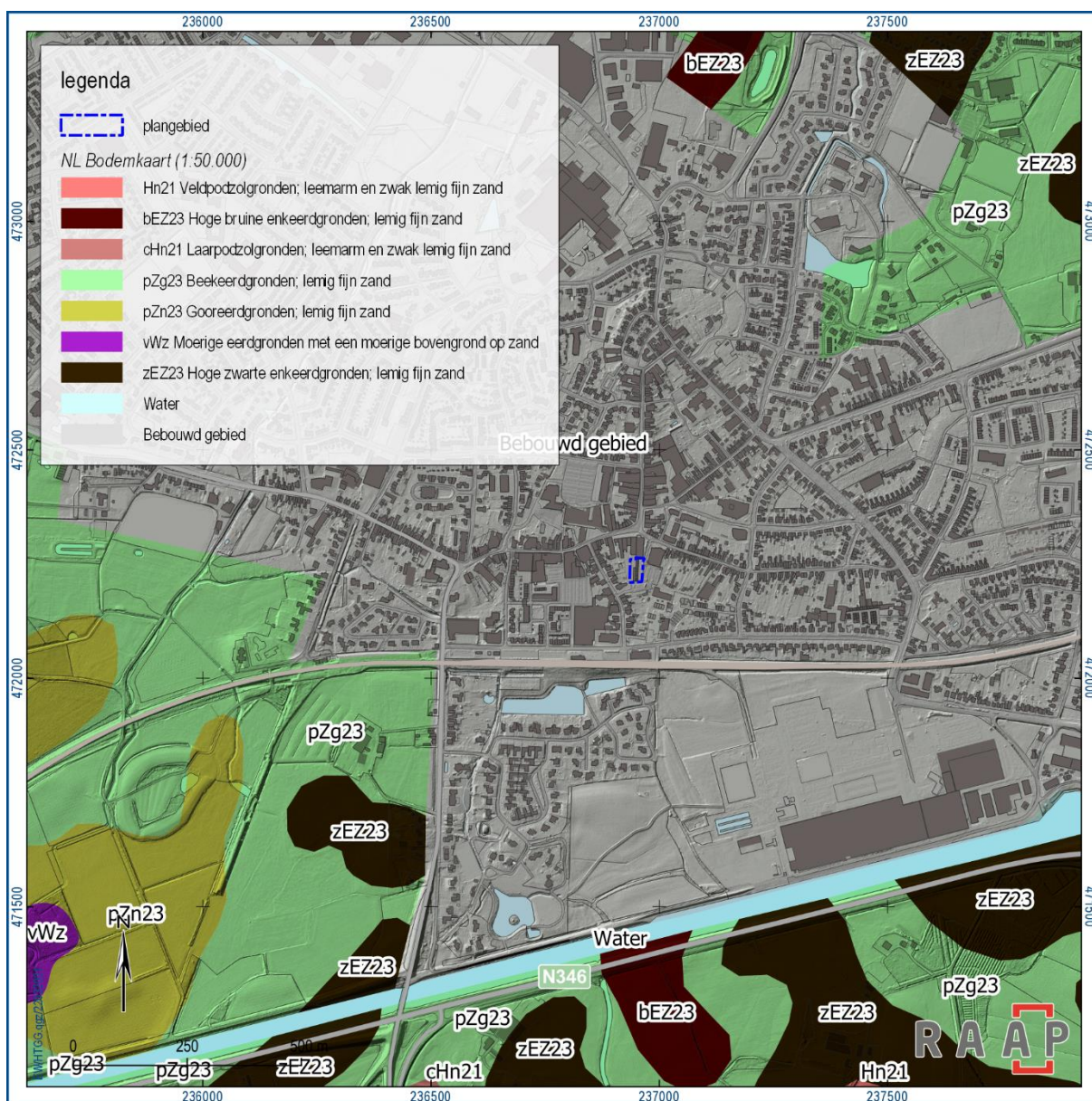
Tijdens het milieukundig bodemonderzoek (Stevelling, 2021) is binnen onderhavig het plangebied plaatselijk ook een veenlaag aangetroffen op de overgang van matig fijn (dekzand) naar matig grof zand (vermoedelijk fluvioperiglaciale afzettingen).

Geologische situatie (Weerts e.a., 2006)	Formatie van Bortel met een dek van het Laagpakket van Wierden; fluvioperiglaciale afzettingen (leem en zand) met een zanddek (code Bx6)
Geomorfologische situatie (Koomen & Maas, 2004)	Niet gekarteerd i.v.m. bebouwing. Op basis van de gemeentelijke archeolandschappelijke eenhedenkaart (Boshoven e.a., 2009) ligt het plangebied op de rand van een gordeldekzandrug; met zuidoostelijk ervan een dekzandvlakte. Oostelijk van het plangebied zijn de gordeldekzandruggen afgedekt met een plaggendek; in het plangebied is geen plaggendek op de kaart weergegeven.
Ouderdom geomorfologische structuur	Beekdalbodem: vroeg-/midden-pleistoceen; dekzand: laat-pleistoceen
Bodemkundige situatie	Niet gekarteerd i.v.m. bebouwing. In de nabije omgeving: code pZg23; code zEZ23, code bEZ23.
DINO-loket	Boring B34B1031: 0-80 cm –mv: fijn zand; 80-170 cm –mv: matig grof zand met daarin op 190-195 cm –mv een veenlaag Boring B34B1170: keileem op 250-265 cm –mv.
Bodemonderzoek (Stevelling, 2021)	Boring 1 (boorbeschrijving in cm –mv): 0-35: donkerbruin, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus zand met baksteen 35-65: donkerbruin, idem dito, geen baksteen, geel gevlekt 65-110: lichtgeel, matig grof, zwak siltig zand met ijzervlekken 110-160: lichtbeige / geel, matig grof, zwak siltig zand met sporen roest 160-200: lichtgrijs / geel, matig fijn, zwak siltig zand met sporen roest >200: lichtgrijs, matig fijn, zwak siltig zand.
Verwachte diepteligging van archeologisch relevante lagen	Direct onder de bouwvoor. Vermoedelijk is de noordelijke helft van het plangebied enkele decimeters opgehoogd (o.b.v. AHN3: 50 cm hoogteverschil tussen noordelijke en zuidelijke deel van plangebied).

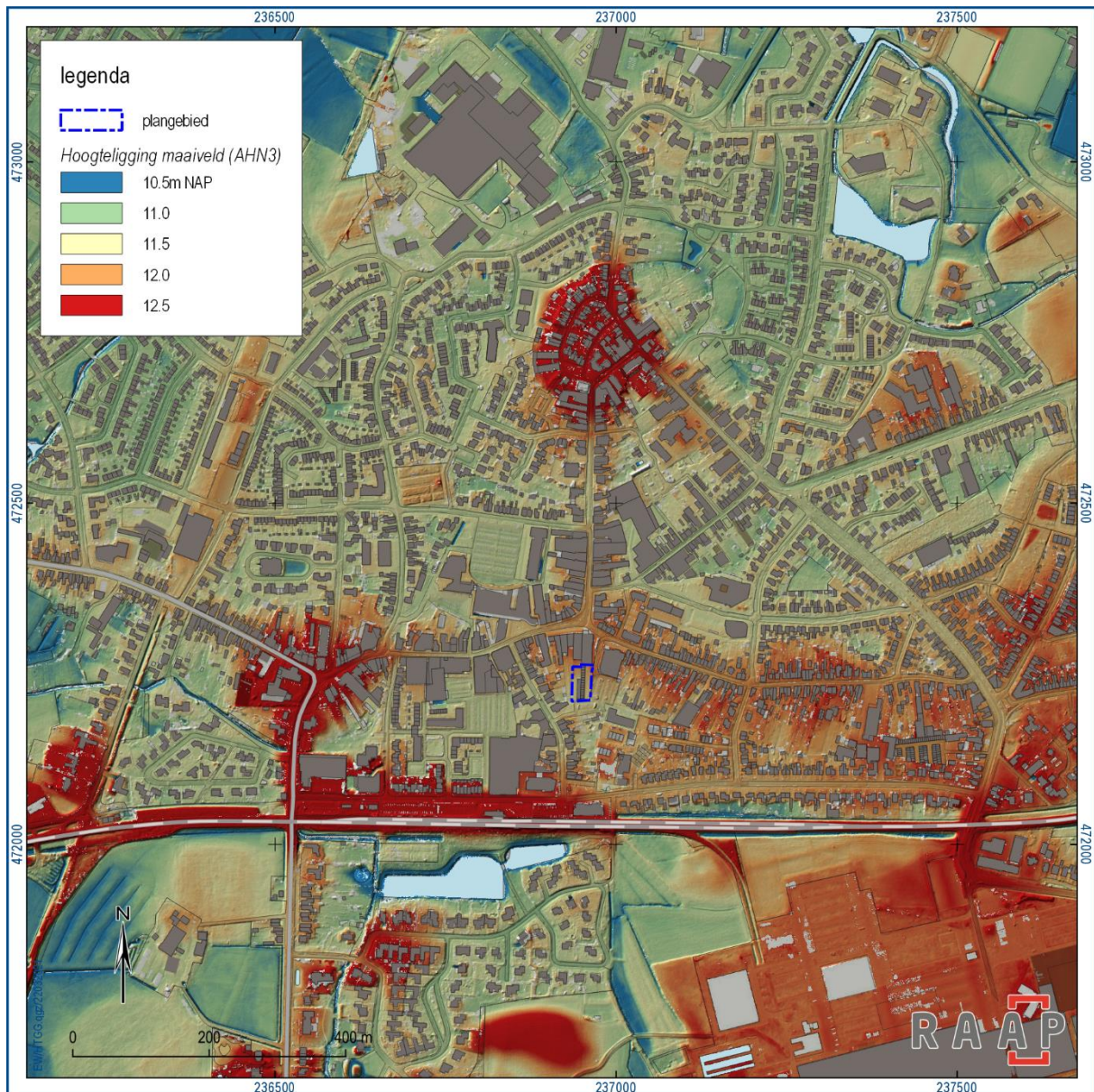
Tabel 2. Overzicht van geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 2. Het plangebied (blauw kader) geprojecteerd op de gemeentelijke archeolandschappelijke kaart (Boshoven e.a., 2009). Geelbruin = gordeldekzandrug; bruine arcering: plaggendek; groen = beekdal; geel = dekzandvlakte. De grijze lijnen markeren eerder archeologisch onderzoek; de rode lijn markeert het AMK-terrein van de historische kern van Goor en de paarse stip duidt een middeleeuwse vindplaats aan.

Figuur 3. Het plangebied geprojecteerd op de Bodemkaart van Nederland met overlay van de reliëfkaart van het AHN3 (www.pdok.nl en AHN3).

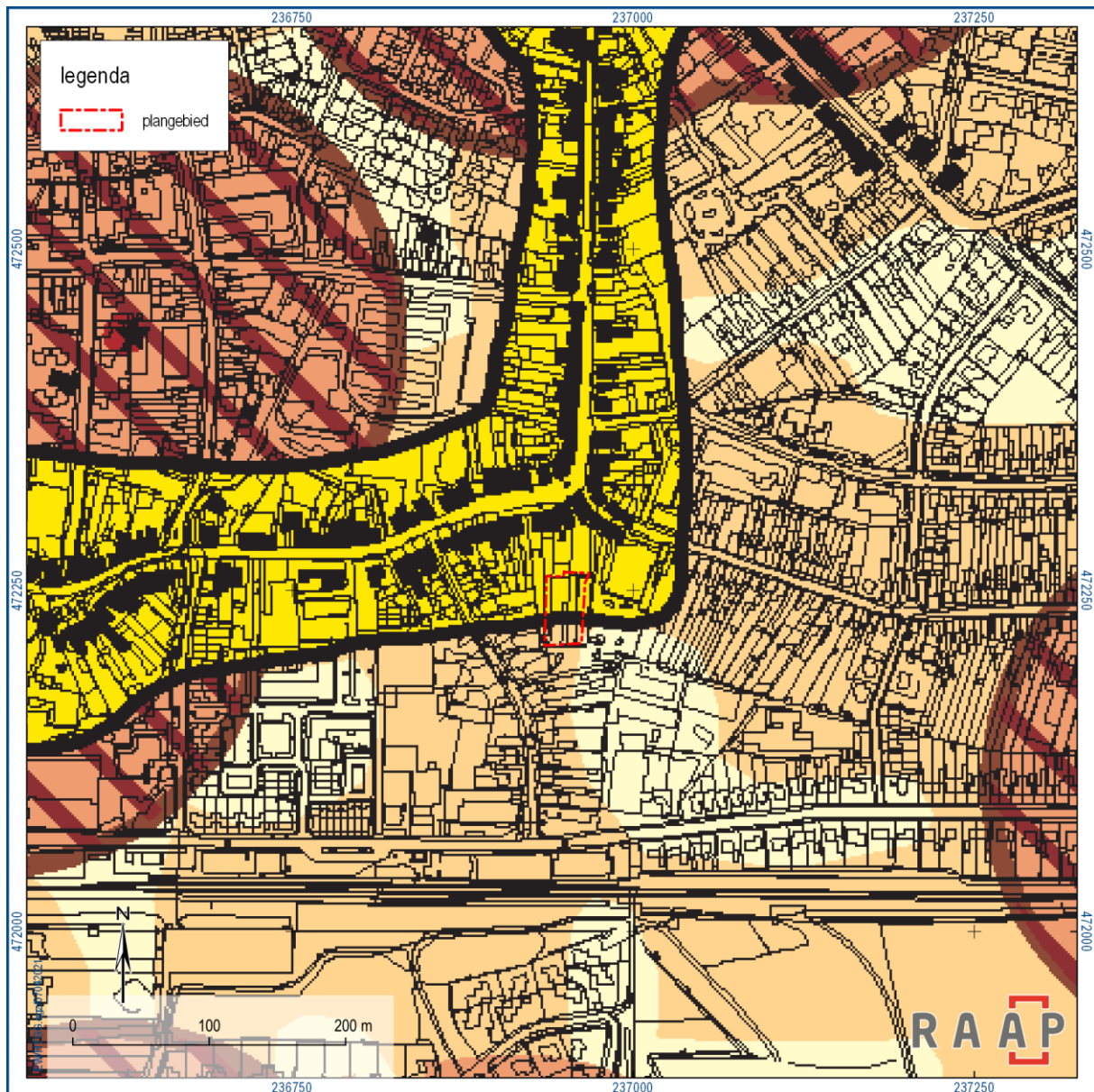
Figuur 4. Het plangebied geprojecteerd op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN3). De hoger gelegen delen betreffen de twee historische kernen van Goor.

2.3 Archeologische gegevens

Gemeentelijk archeologiebeleid

Bestemmingsplan Goor NL.IMRO.1735.GOOR-VS10	Dubbelbestemming 'waarde-archeologie': archeologisch onderzoek is verplicht bij bodemingrepen >50 m ² en >40 cm –mv.
Gemeentelijke archeologische waardenkaart	Noordelijke helft: archeologisch monument van waarde (AMK-terrein nr 13972) Zuidelijke helft: middelhoge archeologische verwachting
Gemeentelijke archeologische beleidskaart	Noordelijke helft: AMK-terrein van waarde (13972): streven naar behoud in situ. Bij ingrepen >50 m ² en >40 cm –mv is archeologisch onderzoek noodzakelijk. Zuidelijke helft: middelhoge verwachting: onderzoek verplicht bij ingrepen >5.000 m ² en >40 cm.

Tabel 3. Overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart.

Figuur 5. Het plangebied (rode kader in het midden) geprojecteerd op de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart. Geel = archeologisch monument: terrein van waarde (AMK-nr. 13972). Rode cirkels met schuine arcering: hoge archeologische verwachting in zone om historisch element. Oranje = middelhoge archeologische verwachting; lichtgeel = lage verwachting (Boshoven e.a., 2009).

Bekende archeologische gegevens

Monument	Ligging	Complex	Datering	Materiaal	Diepte	Waarde
13972	Noordelijke helft plangebied	Stadskern Goor	Stadsrecht en in 1263	Sporen van bewoning	Vanaf maaiveld	Archeologische waarde

Zaakid.	Ligging t.o.v. plangebied	Complex	Datering	Materiaal	Diepte	Verzamelwijze
3097362100	435 m W	Kerk	LME	Fundering	Onbekend	Literaire bron
2476854100	390 m W	Bewoning (onbepaald)	LME B	Aardewerk	Vanaf 60 à 120 cm -mv	Boring
2418185100	435 m W	Grafveld, inhumaties	LME-NT L	Steengoed, aardewerk, graven	V.a. 60 cm - mv	Sonderingsputten en boringen
3088517100	385 m N	Poort.(neder-zetting; stad)	LME B – NT-V	Muur, keramiek	2,5 m –mv	Opgraving
2239386100	410 m N	Kampement	Bronstijd – LME	Hutteleem, aardewerk	Vanaf ca. 1,75 m –mv	Boring
2220399100	445 m NNO	Nederzetting (stad)	LME B – NT M	Steengoed, waterput, oven, muren	50-170 cm – mv	Proefsleuven
2767158100	460 NNO	Onbepaald	LME B	Baksteen	Onbekend	Vondstmelding.

Tabel 4. Overzicht van de bekende archeologische monumenten en archeologische vondstlocaties in en rond het plangebied. LME B = late middeleeuwen B; NT staat voor Nieuwe Tijd (V = Vroeg; M = Midden; L = Laat).

Wanneer de vindplaatsen en hun landschappelijke inbedding bekeken worden in vergelijking met de situering van het plangebied, dan blijkt dat alle vondstmeldingen binnen het onderzoeksgebied afkomstig zijn uit de twee historische kernen van Goor (zie §2.4). In de ruimere omgeving zijn vondstmeldingen gedaan op zowel de gordeldekzandruggen (vergelijkbaar met onderhavig plangebied) als in de beekdalen (doorgaans lagere verwachting).

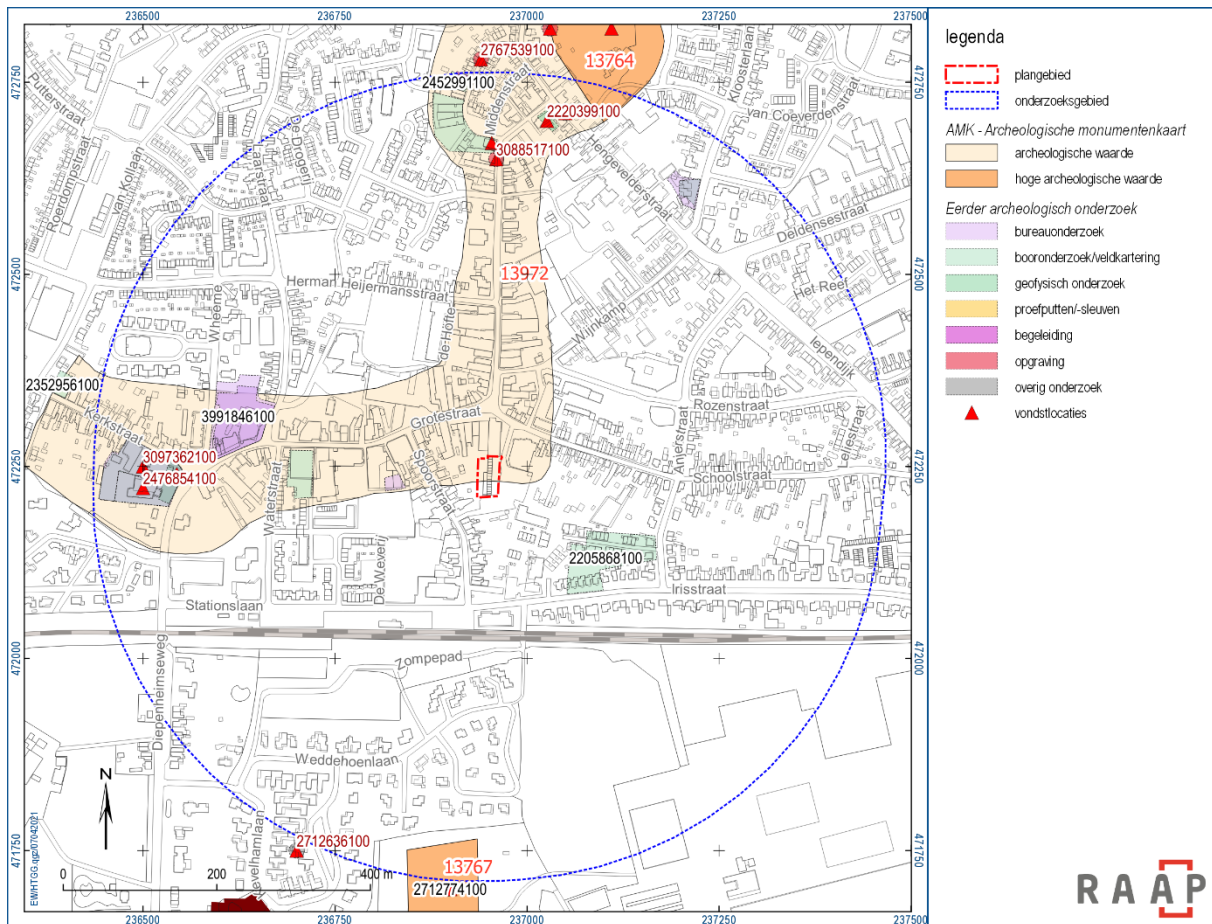
Eerder in de omgeving uitgevoerd onderzoek volgens ARCHIS3

Zaakid en ligging t.o.v. plangebied	Resultaat en advies
2205868100 110 m ZO	Bureau en booronderzoek (Sophie, 2008). (Middel)hoge verwachting voor resten vanaf laat-paleolithicum; veldonderzoek: grotendeels verstoord. Hoge zwarte enkeerdgrond op veldpodzol.
2151621100 215 m W	Bureau- en booronderzoek (Vissinga, 2007). Verwachting: late middeleeuwen – nieuwe tijd. Verstoring tot 145-175 cm –mv. Daaronder is veen aangetroffen (restant Regge) met daaronder C-horizont (plaatselijk grof rivierzand). Advies: geen vervolg.
2476854100 2480660100 390 m W	Verkennd booronderzoek (Van der Klooster, 2015). Bovenste 60 cm verstoord, daaronder (tot 120 cm) ophogingspakket uit nieuwe tijd, daaronder ophogingslagen uit 13 ^e eeuw en later. In noordelijke deel is al eerder een grafveld aangetroffen. Advies: proefsleuf.
2334763100 3991846100 280 m W	Bureauonderzoek (Ten Broeke, 2012 en 2016) Hoge verwachting steentijd; middelmatig voor protohistorie, hoog voor middeleeuwen en later. Advies: proefsleuven.
3088517100 380 m N	Rapport niet in Archis. Waarschijnlijk poortfundering op 2,5 m diepte; gebouw is van voor 1560.
2239386100 400 m NNW	Bureau- en booronderzoek (Dresscher & Bongers, 2009). In zuidoostelijke deel redelijk intacte bodem; scherp aardewerk en twee fragmenten hutteleem. Advies: ingrepen in ZO-hoek >1,3 m –mv begeleiden; geen vervolg voor rest van het terrein.
2452991100 4909098100 480 m NNW	Rapportages niet beschikbaar in Archis of DANS Easy. Eerste bevindingen begeleiding: Delen van het plangebied zijn verstoord. Vooral in het oosten zijn veel (paal)kuilen aanwezig en een inhumatie.
2103272100 430 m NNO	Boringen en geofysisch onderzoek (Diepeveen-Jansen & Schrijvers, 2006). Vermoedelijk zijn onder de huidige bebouwing/bestrating restanten van laatmiddeleeuwse bebouwing aanwezig, waaronder een poortwang. Advies: begeleiding en proefsleuf.
2767158100 2220399100 450 m NNO	Proefsleuven (Van Benthem, 2008). Resten uit de 14 ^e en 17 ^e eeuw gevonden, o.a. gebouw uit 1325-1400. Geen resten van de Steenpoort gevonden. Bekend is dat vanaf 1280 de laagtes rond het Schild worden opgevuld met aarde die vrijkomt bij het graven van een gracht; zoals bevestigd werd door 13 ^e -eeuws vondstmateriaal.
2102787100 2106837100 410 m NO	Rapport niet beschikbaar.

Tabel 5. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied.

Bekende archeologische gegevens uit andere bronnen

Op 22 maart 2021 is een verzoek gedaan aan de Stichting Historisch Goor aanvullende gegevens. Hierop is tot op heden nog geen reactie ontvangen.

Figuur 6. Overzicht van archeologische monumenten (vijfcijferige nummers), locaties van eerder archeologisch onderzoek (zwarte nummers) en vondstmeldingen (rode nummers).

2.4 Historische situatie

Op basis van historische kaarten kan inzicht worden verkregen in het historisch gebruik van een gebied van na de late middeleeuwen tot begin 20^e eeuw. In die periode was men veel meer dan nu gebonden aan de (on)mogelijkheden die het natuurlijke landschap bood voor bewoning en andere vormen van landgebruik. Het historisch gebruik zegt daarmee iets over de archeologische potentie van het gebied. Daarnaast kan het informatie leveren over eventuele bodemverstoringen die in het verleden hebben plaatsgevonden.

De huidige Grotestraat (waaraan ook onderhavig plangebied gelegen is) vormde in het verleden een belangrijke verbindingsweg tussen Deventer en het oosten. Goor ligt bij de locatie waar de rivier de Regge kon worden overgestoken. Circa 350 m noordelijk van onderhavig plangebied ontstond op een rivierduin een versterkte, historische kern met onder andere het kasteel van de graven van Goor, het latere bisschoppelijke kasteel, het raadhuis, een burchtkapel en een gasthuis; de laatsten zijn in 1647 afgebrand tijdens een grote stadsbrand. In de 13^e eeuw vestigden de bisschoppen van Utrecht zich op deze locatie om hun gezag in deze omgeving verder uit te breiden. Ook was hier de hof te Goor, van waaruit goederenbezit met horigen werd gecontroleerd. Deze locatie werd 'Nova Civitas' ("de nieuwe stad") genoemd (Koeman & Visser, 1994).

Een tweede stadskern werd circa 150 m westelijk van onderhavig plangebied ontwikkeld, tussen twee armen van de Regge (rond de kerk op de kaart van Jacob van Deventer). Deze nederzetting werd de 'Olde Stat' ("oude stad") genoemd en kreeg in 1263 stadsrechten. Hier waren voornamelijk handwerkslieden en kleine boeren gevestigd (Koeman & Visser, 1994; Rutte & Vannieuwenhuyze, 2018). De blauwgroene kleur rond de historische stad op de zestiende-eeuwse kaart van Jacob van Deventer duidt erop dat Goor te midden van een moerassig gebied is ontstaan.

De twee stadsdelen waren met elkaar verbonden door de in de late middeleeuwen aangelegde Bandijk (de huidige Grotestraat) met lintbebouwing. Onderhavig plangebied ligt zuidelijk van de splitsing van deze weg en een historische weg naar Delden. Ook de voorloper van de huidige Spoorstraat en een zijstraat ervan (zuidelijk van het plangebied) zijn al op de kaart van Jacob van Deventer weergegeven.

De Hottingerkaart uit 1773-1813 (Versfelt, 2001) geeft een vergelijkbaar beeld met de kaart van Jacob van Deventer, evenals de kadastrale minuutplannen uit 1811-1832 (HisGIS Overijssel). Het plangebied zal achter (zuidelijk van) het bebouwde deel hebben gelegen. Begin 19^e eeuw was de oostelijke helft van het plangebied bouwland in het bezit van tapper Christiaan Sanders. De westelijke helft van het plangebied beslaat een perceel van 'vrederegter' Johan Bernard Auffmorth en betrof een erf.

Topografische kaarten uit de 20^e eeuw tonen weinig bijzonderheden. Tussen 1916-1933 heeft er een gebouwtje (schuur?) in het midden van het plangebied gestaan. Het pand aan Grotestraat 91 dateert uit 1920; de garageboxen in onderhavig plangebied uit 1960.

Op een luchtfoto van 29 november 1944² (niet afgebeeld) zijn geen bijzonderheden in het plangebied te zien. Enkele maanden later, terwijl delen van Zuid-Nederland al werden bevrijd, werd Goor op 24 maart 1945 getroffen door een bombardement door de Amerikaanse luchtmacht. De Duitse doelen konden niet worden bereikt. Goor had een strategische ligging en er lagen (munitie)voorraden van de Duitsers

² Flight 025, Run 25, Photo 3034; d.d. 29-11-1944); <https://library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf>.

opgeslagen, dus werd besloten om Goor te bombarderen. Er vielen in totaal 80 doden. Twee weken later werd Goor bevrijd.

In het plangebied zijn geen Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten of overige bouwhistorische waarden aanwezig.

Figuur 7. Plattegrond van Goor uit 1545, door Jacob van Deventer. Het plangebied ligt grofweg binnen de blauwe markering.

Figuur 8. Topografische kaarten van Goor uit de 19e en 20e eeuw (fig. a en b: schaal 1:10.000; fig. c-f: schaal 1:4.000, Topotijdreis.nl).

Figuur 9. Café De Ster (Grotestraat 91) tijdens de bevrijding.³

2.5 Huidige situatie

Aan de hand van actuele gegevens van recente luchtfoto's, Google Street View en navraag bij de opdrachtgever zijn de onderstaande zaken over de huidige situatie te melden.

Huidig grondgebruik	Gras, opslag (garageboxen/schuren)
Hoogteligging maaiveld	Circa 11,7 m +NAP
Grondwatertrap of -stand	Niet gekarteerd i.v.m. bebouwing.
Milieutechnische condities	In de noordwesthoek van het plangebied is een zone met asbestverontreiniging aanwezig (Stevelink, 2021).
Aanwezige constructies (funderingen, kelders e.d.)	In het midden van het plangebied zijn garageboxen aanwezig met een vloer van stoeptegels. Vermoedelijk ligt daaronder een vlijlaag en zijn de boxen ondiep gefundeerd.
Locatie en diepte van kabels/leidingen	Alle kabels en leidingen op basis van de KLIC bevinden zich buiten onderhavig plangebied. De locatie van de stroomvoorzieningen voor de garageboxen is binnen onderhavig onderzoek niet bepaald.

Tabel 6. Overzicht van de huidige situatie van het plangebied.

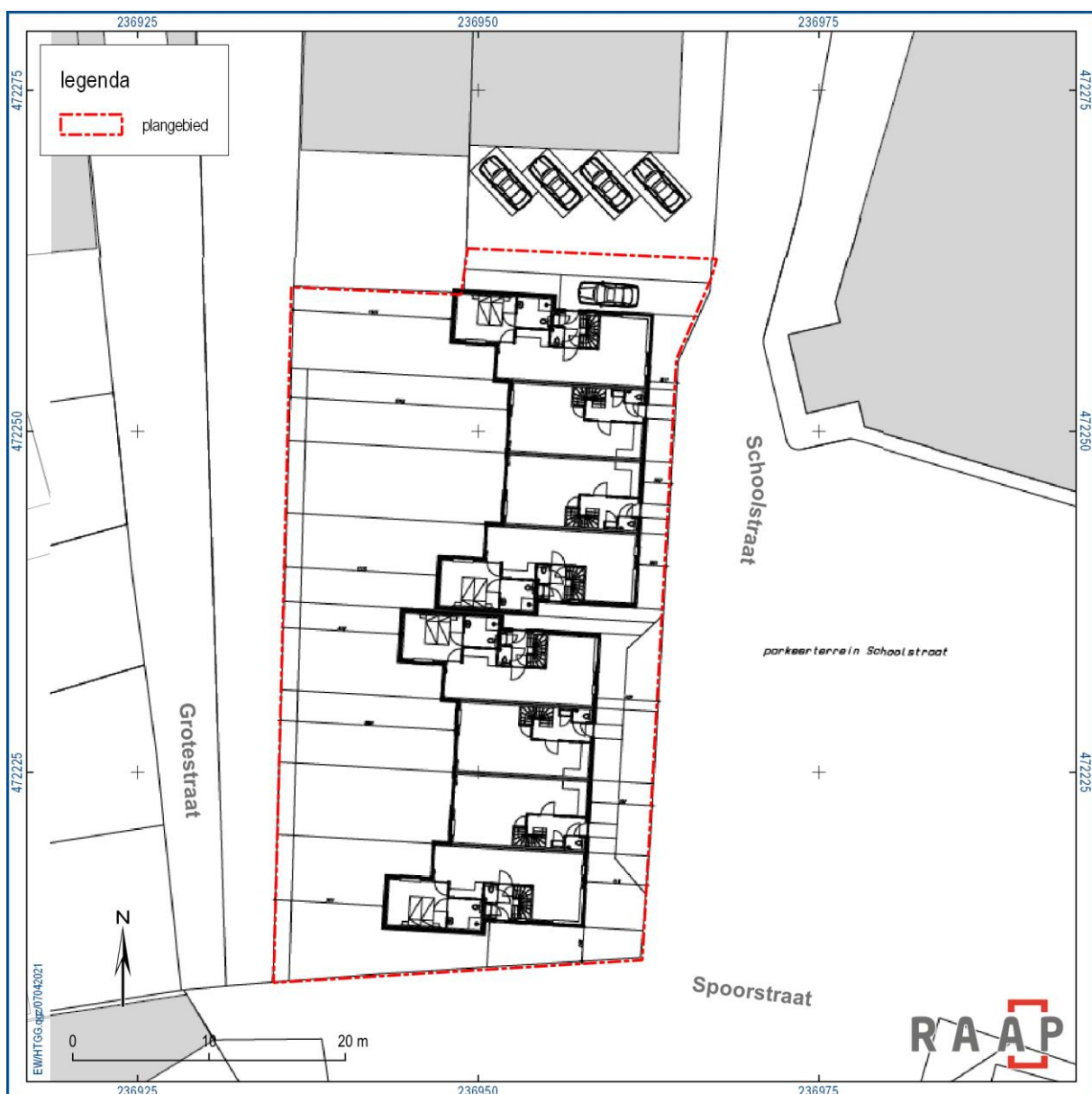
³ Bron: <https://www.zilvermedia.nl/herdenking-bombardement-goor-verplaatst-naar-8-april/>.

2.6 Toekomstige situatie

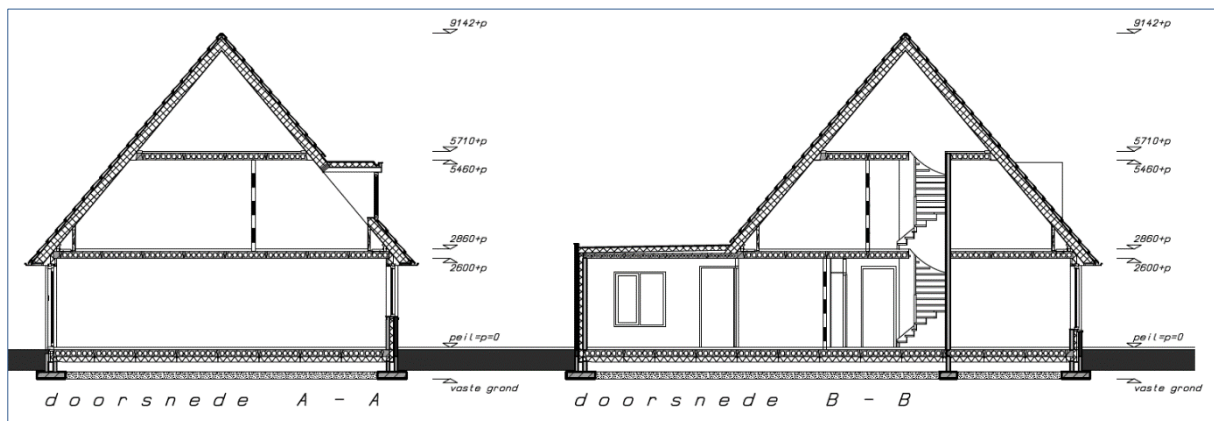
Uit navraag bij de opdrachtgever is het volgende gebleken over de toekomstige situatie:

Aard	Woningbouw (8 stuks).
Omvang en diepte	Het plangebied beslaat in totaal circa 1.440 m ² . Bebouwd oppervlak: circa 570 m ² ; onder het te bebouwen gedeelte is een ontgraving gepland tot circa 100 cm –mv (vaste grond).
Invloed op maaiveld en grondwater	Onbekend
Toekomstig gebruik	Bewoning
Toekomstige gebruiker	Particulier

Tabel 7. De toekomstige situatie.

Figuur 10. Inrichtingsplan (bewerking van figuur opdrachtgever).

Figuur 11. Dwarsdoorsnede van de geplande woningen.

2.7 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verzamelde gegevens is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Deze geeft inzicht in de aard en de ouderdom (inclusief omvang en uiterlijke kenmerken), (diepte)ligging, en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten.

Aard en ouderdom

Het verspreidingspatroon van archeologische vindplaatsen is voor een groot deel gerelateerd aan de fysieke eisen die de mens stelde aan de leef- en woonomgeving. Het meest markant zijn de verschillen tussen jager-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

Jager-verzamelaars

In de steentijd (paleolithicum t/m neolithicum) leefden de mensen voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op een plek. Uit een ruimtelijke analyse blijkt dat hun kampementen in vrijwel alle gevallen waren gesitueerd op de overgang van nat naar droog. Nabij dergelijke gradiëntzones waren namelijk de meeste voedselbronnen voorhanden en was (drink)water bereikbaar.

In het plangebied komen gradiëntsituaties voor. Zodoende worden vindplaatsen van jager-verzamelaars verwacht. Het betreft resten van tijdelijke jachtkampementen uit de periode vanaf het laat-paleolithicum tot en met het neolithicum. Deze vindplaatsen kenmerken zich door een (oppervlakkige) concentratie van vuurstenen werktuigen en afval.

Landbouwers

Met de introductie van de landbouw (vanaf het neolithicum) werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijker factor in de locatiekeuze van de mensen. De eerste akkergronden werden aangelegd op de van nature vruchtbaarste gronden. Bovendien moesten de gronden goed ontwaterd zijn.

De noordelijke helft van het plangebied kenmerkt zich door een ligging op een gordeldekzandrug. Hierdoor worden archeologische resten vanaf de tijd van de eerste landbouwers (late prehistorie;

neolithicum) verwacht. Op basis van het historisch kaartmateriaal blijkt dat het plangebied sinds de late middeleeuwen deel uitmaakt van de historische stad Goor. Zodoende worden in het plangebied archeologische resten van vindplaatsen verwacht uit de periode vanaf het neolithicum tot en met de nieuwe tijd; met name vanaf de late middeleeuwen.

Dergelijke vindplaatsen zijn over het algemeen 500-2000 m² in omvang en kenmerken zich door een spreiding van vondstmateriaal en/of de aanwezigheid van een archeologische laag.

(Diepte)ligging

In het plangebied liggen dekzanden uit het laat-pleistoceen naar verwachting direct onder een dun ophogingspakket (met bestrating). Aangezien een jong afdekkend pakket ontbreekt, kunnen archeologische resten vanaf het laat-paleolithicum direct aan het maaiveld aanwezig zijn.

Fysieke kwaliteit

Aangezien in het plangebied afdekkende pakketten ontbreken, is mogelijk sprake van een matige conservering van de archeologische resten.

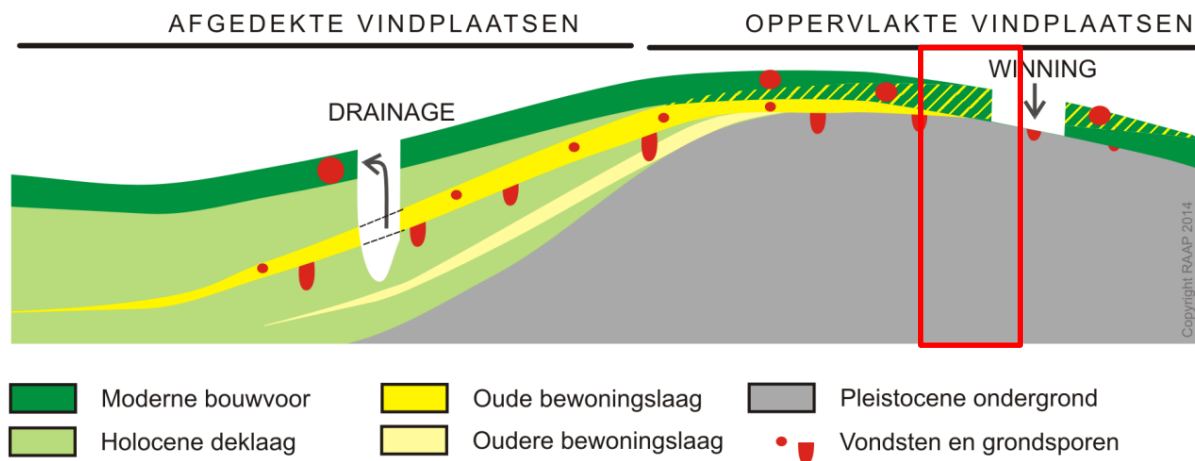
Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied is ontgonnen voor de landbouw en bewoning. Regelmatige landbouwkundige werkzaamheden resulteren meestal in een bouwvoor met een gemiddelde dikte van 30 tot 40 cm. Eventuele archeologische resten zullen tot die diepte verstoord zijn. Met name grondsporen kunnen onder de bouwvoor nog bewaard zijn gebleven. Vanwege de ligging in een historisch deel van Goor, zullen resten uit de steentijd mogelijk verstoord zijn door latere activiteiten.

Overzicht

De archeologische verwachting en de verschillende deelaspecten daarvan, zoals hiervoor beschreven, zijn samengevat in tabel 8. Daarnaast zijn de prospectiekenmerken met betrekking tot de verwachte archeologische resten in figuur 12 schematisch verbeeld.

Archeologische periode	Complextype	Omvang	Kenmerken	Diepte- ligging	Gaafheid
Laat-paleolithicum – neolithicum	Tijdelijk jachtkampement	Enkele tientallen tot honderden vierkante meters	(Dunne) spreiding van bewerkt vuursteen en afval (houtskool,	Direct onder bouwvoor	Matig
Neolithicum – nieuwe tijd	Erf, tuin	Circa 500-2000 m ²	Bijgebouwen, erf (bijv. (afval)kuilen, water-/beerputten, etc.	Direct onder bouwvoor	Matig tot hoog

Tabel 8. Samenvatting van de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied.

Figuur 12. Diagram voor archeologische vondst- en spoorcomplexen. Rode kader: aanduiding van de situatie in het plangebied.

3 Veldonderzoek

3.1 Methode

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) bestond uit een verkennend booronderzoek. De gevolgde onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald op basis van de resultaten van onderhavig bureauonderzoek. Het veldonderzoek is uitgevoerd op 23 maart 2021.

Het verkennend veldonderzoek had tot doel het verkrijgen van inzicht in de bodemgesteldheid, de mate van bodemverstoring en de diepteligging van het verwachte archeologische niveau in het plangebied. Daarmee wordt de gespecificeerde archeologische verwachting getoetst en waar nodig aangepast en kunnen uitspraken worden gedaan over de gaafheid van archeologisch relevante niveaus. N.B.: een booronderzoek binnen historische stedelijke context is in beperkte mate geschikt om bodemverstoringen vast te stellen.

Daartoe zijn zes boringen zo optimaal mogelijk verspreid geplaatst (figuur 15), waarvan één boring is gestuit.

Er is geboord tot maximaal 210 cm -mv met een Edelmanboor (7 cm) en een gutsboor (3 cm). De boringen zijn tijdens het veldwerk lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) digitaal beschreven in het boorbeschrijvingssysteem van RAAP (Deborah3 zie bijlage 3) en met behulp van GPS ingemeten. Van alle boringen is de hoogte bepaald met behulp van het AHN.

Hoewel het onderzoek een verkennend onderzoek betreft, is het opgeboorde materiaal in het veld door middel van verbrokkeling en versnijding gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken).

Figuur 13. Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek.

3.2 Resultaten

3.2.1 Veldwaarnemingen

De westzijde van het plangebied is bestraat (klinkers); aan de oostzijde ligt een puinlaag (gravel) met gras aan het maaiveld. Er konden geen archeologische waarnemingen aan het maaiveld worden gedaan.

3.2.2 Geologie en bodem

Onder de klinkers, stoeptegels of puinverharding bevindt zich een vlijlaag (30-50 cm dik; boring 2, 3 en 5) dan wel een bruingrijs, geel gevlekt pakket (boring 1 en 4). Daaronder, tot een diepte van 90 à 140 cm –mv, is bruingrijs tot donkergrijs, matig humeus, zeer fijn tot matig fijn zand aanwezig. In boring 1 en 4 zijn in deze laag wat gele vlekjes waargenomen. In alle boringen zijn in dit pakket enkele archeologische indicatoren aangetroffen. Of dit een oud ophogingspakket of een oude bouwvoor (c.q. plaggendeek) betreft, is niet duidelijk.

Vanaf 90 à 105 cm –mv (10,86 – 10,63 m NAP) kleurt het zand licht(bruin)grijs met enkele humuslagen; duidend op natte omstandigheden. Dit gelaagde geheel is circa 10-30 cm dik. Waarschijnlijk lag het plangebied in het verleden binnen het bereik van de Regge. De C-horizont bestaat uit licht(geel)grijs zwak tot sterk siltig, zeer fijn tot matig fijn zand dat als dekzand wordt geïnterpreteerd.

In boring 2 zijn op 90-100 cm –mv twee stuks asbest aangetroffen. In deze boring is derhalve een (sub)recente verstoring tot circa 115 cm –mv aanwezig. De gelaagde beekafzettingen zijn in deze boring op 150 cm –mv (10,04 m NAP) waargenomen. In deze boring werd tussen 170-185 cm –mv zwak zandig veen aangetroffen.

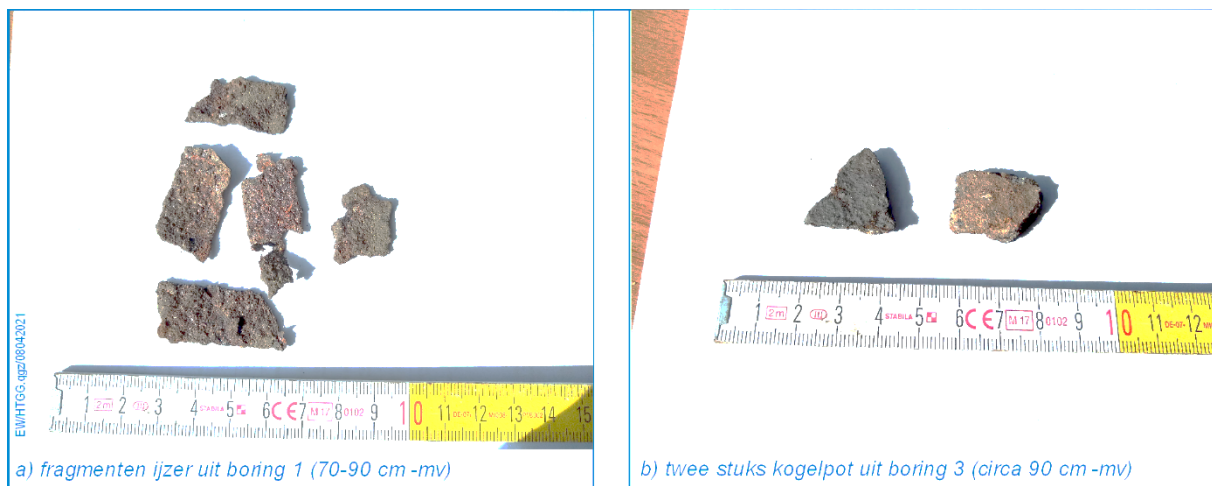
Boring 4 wijkt af van de overige boringen: hier werd al op 65 cm –mv (11,09 m NAP) geel zand met bruinigrijze vlekken aangetroffen en de natuurlijke ondergrond (C-horizont) vanaf 100 cm –mv (10,74 m NAP).

3.2.3 Archeologische indicatoren

Er is een aantal archeologische indicatoren aangetroffen. Deze zijn samengevat in tabel 9. Vanwege asbestverdenking zijn twee stuks asbest of bot die in boring 2 zijn aangetroffen (90-100 cm –mv) niet verzameld. Van de overige indicatoren zijn enkel de fragmenten kogelpot en stukken ijzer verzameld. De overige indicatoren waren dusdanig gefragmenteerd dat deze in het veld zijn gedetermineerd en niet zijn verzameld.

Boring	Diepte	Indicator	Context
1	0-70 cm –mv (11,76-11,06 m NAP)	Kleine fragmenten bouwpuin, sintel en een scherfje dunwandig glas	Bouwvoor / opgebracht
	70-90 cm –mv (11,06-10,86 m NAP)	Vier fragmenten van ijzer (langwerpig; 1,5 cm breed, zeer dun; 4-5 stuks verzameld)	Voormalige maaiveld / oude bouwvoor/ophoging
2	50-90 cm –mv (11,04-10,65 m NAP)	Fragmentje bouwpuin, vermoedelijk fosfaatvlek en een sintel in de top	Oude maaiveld voor ophoging
	90-100 cm –mv (10,64-10,54 m NAP)	Waarschijnlijk asbest ⁴ (twee stuks)	Basis oude bouwvoor/ophoging
	120-130 cm –mv (10,34-10,24 m NAP)	Fragmentje van een pijpensteeltje; spikkels houtskool	Basis oude bouwvoor/ophoging
	140-150 cm –mv (10,14-10,04 m NAP)	Spikkel houtskool	Top beekafzettingen
3	50-55 cm –mv (11,11-11,06 m NAP)	Spikkel bouwpuin	Oude maaiveld/bouwvoor (onder recente ophoging)
	55-90 cm –mv 11,06-10,71 m NAP	Spikkels houtskool	Oude bouwvoor/ophoging
	85-95 cm –mv (10,75-10,65 m NAP)	Aardewerk (kogelpot, 2 verschillende potten)	Overgang bouwvoor/ophoging naar beekafzettingen
4	4-65 cm –mv (11,7-11,09 m NAP)	Enkele spikkel houtskool	Oude bouwvoor/ophoging
5	30-40 cm –mv (11,38-11,28 m NAP)	Spikkel houtskool en spikkel puin	Oude bouwvoor/ophoging
	40-90 cm –mv (11,28-10,78 m NAP)	Spikkel houtskool, spikkel puin en fragmentje dun geelgroen glas	Oude bouwvoor/ophoging
	90-105 cm –mv (10,78-10,63 m NAP)	Spikkel houtskool en kleine puinspikkels	Basis oude bouwvoor/ophoging

Tabel 9. Overzicht van de aangetroffen archeologische indicatoren.

Figuur 14. Aangetroffen archeologische indicatoren uit boring 1 en 3.

⁴ Medewerkers van Ortago herkenden de vondsten niet als asbest, maar konden dit niet met zekerheid stellen. Vanwege de verdenking op asbest is het materiaal niet verzameld.

3.3 Archeologische relevantie

In het plangebied is een matig humeus dek (vermoedelijk oude bouwvoor dan wel ophogingspakket) op natuurlijke beekafzettingen aanwezig met daaronder de C-horizont. Aangezien de bodemopbouw in het plangebied redelijk intact is, er een aantal archeologische indicatoren is aangetroffen en gezien de ligging direct achter historische bebouwing, is er een reële kans dat er zich archeologische resten in het plangebied bevinden.

Figuur 15. Locatie van de uitgevoerde boringen en de ligging van kabels en leidingen.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusie

Op grond van de onderzoeksresultaten en onder verwijzing naar de doelstellingen, kunnen de volgende uitspraken worden gedaan:

Voor het plangebied geldt een hoge archeologische verwachting, met name voor resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd. De bodemopbouw bestaat uit bestrating/puinverharding met daaronder een vlijlaag of rommelig pakket tot circa 50 cm –mv; daaronder ligt een matig humeus (bouwland)dek op beekafzettingen (circa 90 cm –mv) op dekzand. In het humeuze dek zijn archeologische indicatoren aangetroffen, waaronder twee stuks kogelpot uit de late middeleeuwen. Op basis van het booronderzoek zijn in het plangebied geen aanwijzingen voor omvangrijke, diepe bodemverstoringen waargenomen. Gezien de ligging direct achter historische bebouwing, is er een reële kans op de aanwezigheid van archeologische waarden.

4.2 Advies

Op basis van de resultaten van het onderzoek blijkt dat in het plangebied (mogelijk) archeologische resten bedreigd worden door de voorgenomen bodemingrepen. Indien planaanpassing niet mogelijk is, wordt aanbevolen in het kader van de bestaande planvorming de onderstaande vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) te nemen.

Om de gespecificeerde verwachting te toetsen wordt vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een karterende fase van een inventariserend veldonderzoek. Gezien de prospectiekenmerken is een onderzoek met behulp van proefsleuven (met eventuele doorstart naar opgraving) de geëigende methode voor vervolgonderzoek (zie ook <https://pom.cultureelerfgoed.nl>). Voor de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek dient een Programma van Eisen (PvE) ter beoordeling aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd. Dit advies geldt voor het gehele plangebied.

N.B.: bij een eventueel vervolgonderzoek dient rekening te worden gehouden met de kans op het aantreffen van asbest, zoals aangegeven door Stevelink (2021) en rond boring 2 van onderhavig onderzoek.

4.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Hof van Twente, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

- Boshoven, E.H., A. Buesink, H.M.M. Geerts, M. Tump, J.M.J. Willems & J. de Winter, 2009. Gemeente Hof van Twente: een archeologische inventarisatie, verwachtings- en beleidsadvieskaart. BAAC rapport V-08.0417, BAAC bv, 's-Hertogenbosch.
- Diepeveen-Jansen, M. & R. Schrijvers, 2006. Walhof te Goor, gemeente Hof van Twente. Een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) door middel van boringen en geofysisch onderzoek. Vestigia-rapport V274, Vestigia BV, Amersfoort.
- Dresscher, S. & J.M.G. Bongers, 2009. Goor, Bleekstraat (gemeente Hof van Twente, Ov.): een Inventariserend Veldonderzoek. Steekproefrapport 2009-04/06, De Steekproef b.v., Zuidhorn.
- Koeman, C. & J.C. Visser, 1994. De stadsplattegronden van Jacob van Deventer: map 5: Nederland: Overijssel, Drenthe en Groningen. Landsmeer/Alphen aan den Rijn.
- Koomen, A.J.M. & G.J. Maas, 2004. Geomorfologische kaart Nederland (GKN). Achtergronddocument bij het landsdekkende digitale bestand. Alterra-rapport 1039, Wageningen.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Rutte, R. & B. Vannieuwenhuyze & Y. van Mil, 2018. Stedenatlas Jacob van Deventer. 226 Stadsplattegronden uit 1545-1575- Schakels tussen verleden en heden Bussum.
- SIKB, 2016. Beoordelingsrichtlijn Archeologie. BRL SIKB 4000. SIKB, Gouda.
- Sophie, G., 2008. Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, aan de Irisstraat te Goor, gemeente Hof van Twente. Archeologische Rapporten Oranjewoud 2008/82, Oranjewoud BV, Heerenveen.
- Stevelink, H., 2021. Rapport Verkennend en Nader Asbestbodemonderzoek conform NEN 5740 en NEN 5707, Grotestraat 91+93 – Goor. Kruse Milieu BV, Geesteren.
- Ten Broeke, E.M., 2012. Archeologisch bureauonderzoek Kerkstraat 2 t/m 14 te Goor in de gemeente Hof van Twente. Econsultancy rapport 11055609, Econsultancy bv, Doetinchem.
- Ten Broeke, E.M., 2016. Archeologisch bureauonderzoek, Kerkstraat 2 t/m 16 en Wheeme 2 te Goor, gemeente Hof van Twente (eindrapport). Econsultancy rapportnummers 11055609 en 15065748, Econsultancy bv, Doetinchem.
- Van Benthem, A., 2008. Een Middeleeuws huis in Goor (Gemeente Hof van Twente). Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven. ADC rapport 1714, ADC ArcheoProjecten, Amersfoort.
- Van de Klooster, E., 2015. Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase: De Klokkenkamp te Goor. Archeodienst Rapport 652, Archeodienst BV, Zevenaar.
- Versfelt, H.J., 2011. Kaarten van Gelderland 1773-1813: Achterhoek, Liemers, Arnhem-Nijmegen. Gieten.
- Weerts, H., J. Schokker, K. Rijdsdijk & C. Laban, 2006. Geologische overzichtskaart van Nederland. TNO Bouw en Ondergrond, Utrecht.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren:

Figuur 1. Aanduiding plangebied (bij de rode pijl). Inzet: ligging in Nederland (ster).	6
Figuur 2. Het plangebied (blauw kader) geprojecteerd op de gemeentelijke archeolandschappelijke kaart (Boshoven e.a., 2009). Geelbruin = gordeldekzandrug; bruine arcering: plaggendek; groen = beekdal; geel = dekzandvlakte. De grijze lijnen markeren eerder archeologisch onderzoek; de rode lijn markeert het AMK-terrein van de historische kern van Goor en de paarse stip duidt een middeleeuwse vindplaats aan.	11
Figuur 3. Het plangebied geprojecteerd op de Bodemkaart van Nederland met overlay van de reliëfkaart van het AHN3 (www.pdok.nl en AHN3).	12
Figuur 4. Het plangebied geprojecteerd op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN3). De hoger gelegen delen betreffen de twee historische kernen van Goor.	13
Figuur 5. Het plangebied (rode kader in het midden) geprojecteerd op de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart. Geel = archeologisch monument: terrein van waarde (AMK-nr. 13972). Rode cirkels met schuine arcering: hoge archeologische verwachting in zone om historisch element. Oranje = middelhoge archeologische verwachting; lichtgeel = lage verwachting (Boshoven e.a., 2009).	15
Figuur 6. Overzicht van archeologische monumenten (vijfcijferige nummers), locaties van eerder archeologisch onderzoek (zwarte nummers) en vondstmeldingen (rode nummers).	18
Figuur 7. Plattegrond van Goor uit 1545, door Jacob van Deventer. Het plangebied ligt grofweg binnen de blauwe markering.	20
Figuur 8. Topografische kaarten van Goor uit de 19 ^e en 20 ^e eeuw (fig. a en b: schaal 1:10.000; fig. c-f: schaal 1:4.000, Topotijdreis.nl).	21
Figuur 9. Café De Ster (Grotestraat 91) tijdens de bevrijding.	22
Figuur 10. Inrichtingsplan (bewerking van figuur opdrachtgever).	23
Figuur 11. Dwarsdoorsnede van de geplande woningen.	24
Figuur 12. Diagram voor archeologische vondst- en spoorcomplexen. Rode kader: aanduiding van de situatie in het plangebied.	26
Figuur 13. Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek.	27
Figuur 14. Aangetroffen archeologische indicatoren uit boring 1 en 3.	29
Figuur 15. Locatie van de uitgevoerde boringen en de ligging van kabels en leidingen.	30

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7
Tabel 2. Overzicht van geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het plangebied en de directe omgeving.	10
Tabel 3. Overzicht van het geldende archeologiebeleid en achterliggende verwachtingskaart.	14
Tabel 4. Overzicht van de bekende archeologische monumenten en archeologische vondstlocaties in en rond het plangebied. LME B = late middeleeuwen B; NT staat voor Nieuwe Tijd (V = Vroeg; M = Midden; L = Laat).	16
Tabel 5. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied.	17

Tabel 6. Overzicht van de huidige situatie van het plangebied.	22
Tabel 7. De toekomstige situatie.	23
Tabel 8. Samenvatting van de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied.	25
Tabel 9. Overzicht van de aangetroffen archeologische indicatoren.	29

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal

Bijlage 2. Motivatie geraadpleegde bronnen

Bijlage 3. Boorbeschrijvingen

Bijlage 1. Tijdschaal

Archeologische perioden			
Tijdperk			Datering
Recente tijd			1945
Nieuwe tijd	C		1850
		B	1650
		A	1500
Middeleeuwen	Laat	B	1250
		A	1050
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	900
		C: Karolingische tijd	725
		B: Merovingische tijd	525
		A: Volksverhuizingstijd	450
Romeinse tijd	Laat		270
		Midden	70 na Chr.
		Vroeg	15 voor Chr.
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
		Midden	250.000
		Oud	

tabel1_standard_Archeologisch_RAAP_2014

Bijlage 2. Motivatie geraadpleegde bronnen

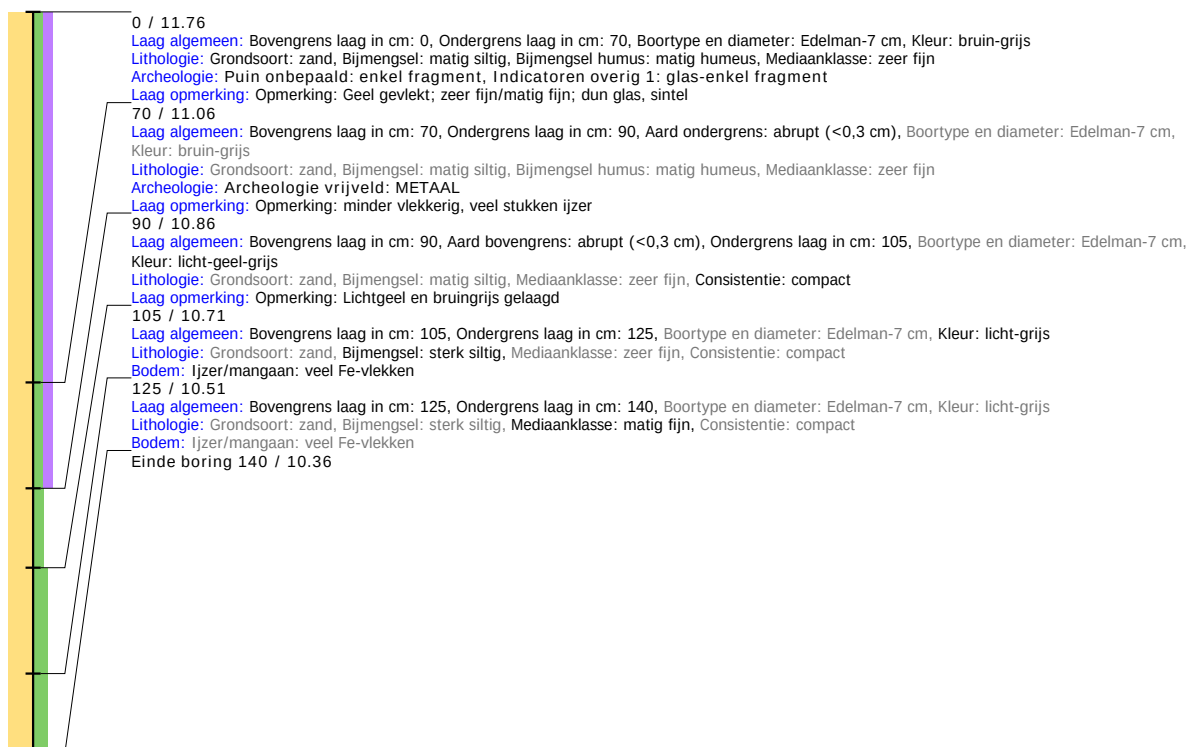
LS03 en LS04, motivatie voor de keuze van de geraadpleegde bronnen (+ indien van toepassing)

Bron	Geraadpleegd en afgebeeld/beschreven	Geraadpleegd, niet afgebeeld	Niet beschikbaar voor dit plan-/onderzoeksgebied	Bevat geen (nieuwe) relevante informatie	Opmerking
Bodemkaart van NL	X				
Geologische kaart van NL		X			
Geomorfologische kaart van NL		X			
Gedetailleerde bodemkaarten	X				
DINO		X			
Gegevens milieukundig bodemonderzoek		X			
Actueel Hoogtebestand Nederland	X				
Lucht- en satellietfoto's	X				
Topografische kaart van Nederland	X				
Oud(st)e kadasterkaarten	X				
Historische kaarten van Nederland	X				
Beeldmateriaal bouwhistorie			X		
Archeologische en cultuurhistorische rapportages		X			
Archieven (RAAP)		X			
Eigenaar en gebruiker		X			
AMK	X				
ARCHIS	X				
CMA		X			
CAA		X			
CHW		X			
Literatuur (arch./aardwet.)		X			
Gebiedsgerichte specialisten		X			
Amateurarcheologen			X		Geen reactie
Gemeentelijke waarden- of verwachtingskaart		X			
Archeologisch depot			X		

Bijlage 3. Boorbeschrijvingen

Boring: HTGG_1

Kop algemeen: Projectcode: HTGG, Boornummer: 1, Beschrijver(s): EW, Datum: 23-03-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 140
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 236938, Y-coördinaat in meters: 472246, Precisie coördinaat: 1 m, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 11.76, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Overijssel, Gemeente: Hof van Twente, Opdrachtgever: Ad Fontem ruimtelijk advies, Uitvoerder: RAAP Oost

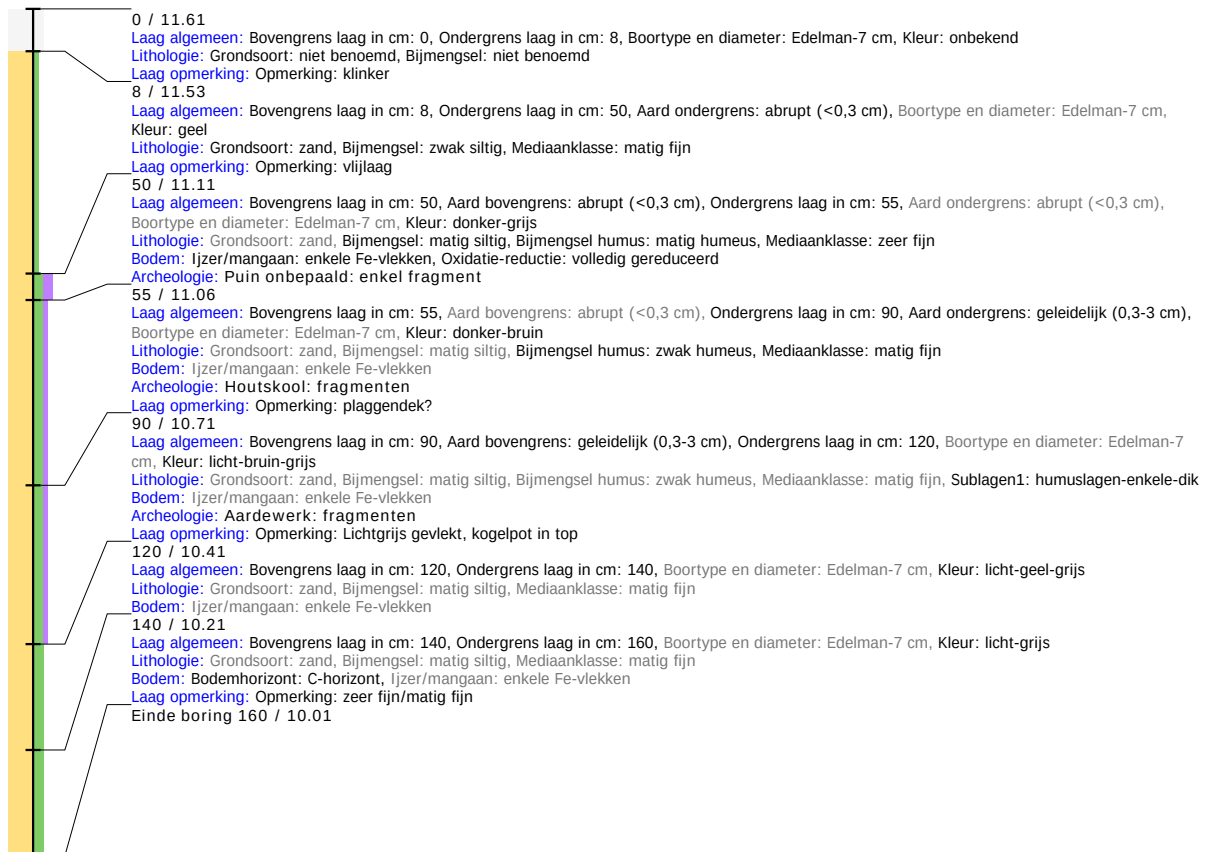
Boring: HTGG_2

Kop algemeen: Projectcode: HTGG, Boornummer: 2, Beschrijver(s): EW, Datum: 23-03-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 210
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 236939, Y-coördinaat in meters: 472224, Precisie coördinaat: 1 m, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 11.54, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Overijssel, Gemeente: Hof van Twente, Opdrachtgever: Ad Fontem ruimtelijk advies, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: HTGG_3

Kop algemeen: Projectcode: HTGG, Boornummer: 3, Beschrijver(s): EW, Datum: 23-03-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 160
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 236946, Y-coördinaat in meters: 472234, Precisie coördinaat: 1 m, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 11.61, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Overijssel, Gemeente: Hof van Twente, Opdrachtgever: Ad Fontem ruimtelijk advies, Uitvoerder: RAAP Oost

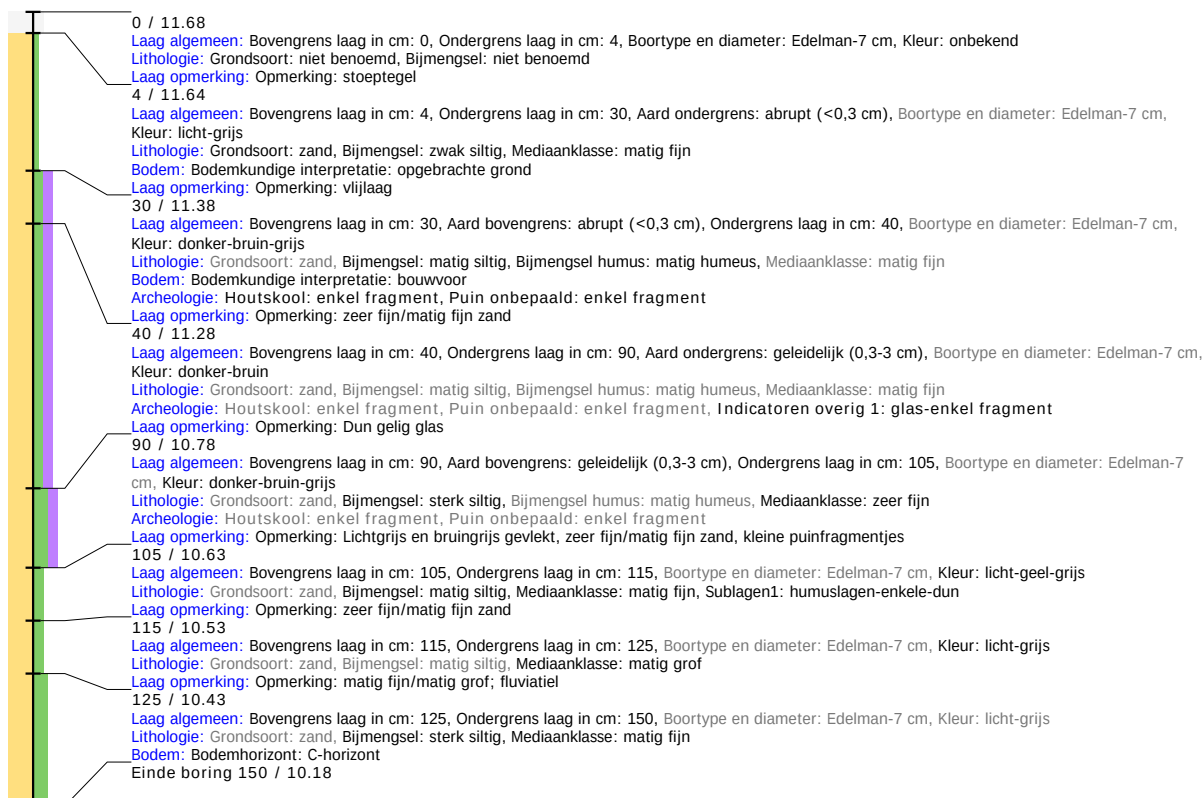
Boring: HTGG_4

Kop algemeen: Projectcode: HTGG, Boornummer: 4, Beschrijver(s): EW, Datum: 23-03-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 236960, Y-coördinaat in meters: 472248, Precisie coördinaat: 1 m, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 11.74, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Overijssel, Gemeente: Hof van Twente, Opdrachtgever: Ad Fontem ruimtelijk advies, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: HTGG_5

Kop algemeen: Projectcode: HTGG, Boornummer: 5, Beschrijver(s): EW, Datum: 23-03-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 236960, Y-coördinaat in meters: 472232, Precisie coördinaat: 1 m, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 11.68, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Overijssel, Gemeente: Hof van Twente, Opdrachtgever: Ad Fontem ruimtelijk advies, Uitvoerder: RAAP Oost

Boring: HTGG_6

Kop algemeen: Projectcode: HTGG, Boornummer: 6, Beschrijver(s): EW, Datum: 23-03-2021, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 30
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 236964, Y-coördinaat in meters: 472256, Precisie coördinaat: 1 m, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 11.99, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Overijssel, Gemeente: Hof van Twente, Opdrachtgever: Ad Fontem ruimtelijk advies, Uitvoerder: RAAP Oost

